

Atelierul de dramaturgie

„Capul bunei speranțe“

de Mihai Georgescu

Atelierul de dramaturgie și-a reluat sediile de lucru, debutând în '75 cu piesa lui Mihai Georgescu *Capul bunei speranțe*. După cum preciza Leonida Teodorescu, în cuvîntul introductiv al întîlnirii, este vorba de un autor cu un destin dramaturgie destul de ciudat, cu un număr relativ mare de piese, cu câteva volume de teatru publicate și recenzate favorabil de presă — pentru factura poetică, simbolică a literaturii sale, pentru caracterul mediativ al dezbatărilor pe teme filozofice — dar, practic, (cu o singură excepție) nejuțat, deci aproape necunoscut publicului.

Textul discutat în recenta sesiune a Atelierului se înscrie într-o arie de preocupări și un limbaj, comune teatrului lui Georgescu. Eroul piesei este un constructor pasionat ce-și exercită profesia nu ca simplu slujbaş ci ca un creator atras de culmile desăvîrșirii, de idealul unei opere esențiale, în cazul lui, „orașul-floare“ în care să poată investi toată priceperea, dragostea, și visele sale. Desigur că va fi obligat să lupte cu poziții ostile sau neîncredătoare, va fi ajutat și negat, va cunoaște momente de împlinire dar și de dureri eșec. Destinul său — simbolic — se va intersecta cu alte destine-simbol, cu personaje exprimînd concepții de viață, idei și idealuri diferite.

Remarcînd acest lucru, Ion Băieșu a exprimat aprecieri în legătură cu profesionalismul dramaturgului, cu caracterul poetic al piesei dar și rezerve vizînd rezolvarea conflictului, finalul, apărînd puțin meschinizat. Considerînd *Capul bunei speranțe* o piesă de substanță, de idei, Mihail Da-

vidoglu sesiza o lipsă de unitate în tratare, oscilarea, puțin incertă, între caracterul simbolic și realist, între metaforă și gestul de concretețe imediată.

Constantin Radu-Maria consideră textul discutat ca nefiind reprezentativ pentru teatrul lui Mihai Georgescu; caracteristică definitorie a *Capului bunei speranțe*, i se pare acțiunea tocată, un conflict care nu e prezentat ci doar indicat, conștiințele lineare, care nu se nasc și nu cresc în dramă. Prezența grupului de personaje-actori — definind, într-un fel, funcția corului — apare ca nejustificată în context și nerealizată în sine. Un alt reproș adresat piesei s-a referit la verbiajul adesea supărător, la inconsistența personajelor.

Limbajul constituie, după opinia lui Paul Cornel Chitic, una dintre principalele carențe ale textului discutat. Situațiile și exprimarea lor sînt puțin semnificative, aparțin unor scheme.

Iosif Naghiu propunea o altfel de lectură, o abordare dintr-un unghi de vedere absolut diferit; piesa poate deveni astfel comedie a înșirării unor vieți, eșuate în clișeu. Nuanța de desuetudine a replicii apare ea perfect aplicată la subiect, lipsa tensiunii dramatice a conștiințelor ține, în mod direct, de ideea de clișeu. Piesa este lipsită de personaje pozitive, rolul acesta l-ar putea deține corul — cu o partitură, uneori, foarte frumoasă — comentînd acțiunea cu detașare comică, ajutînd și spectatorul să ajungă la această poziție. O altă remarcă a lui Naghiu s-a referit la construcția imperfectă a piesei, la balansul permanent între două stiluri, între metaforă și concret.

O opinie diferită a exprimat Leonida Teodorescu remarcînd un înalt profesionalism exprimat, în primul rînd, prin rigoarea construcției — un personaj central cu două personaje-pendant, înconjurat de personaje-stări de spirit. Piesa este clădită pe o contradicție, cele două laturi ale piesei — caracterele și stările de spirit — contopindu-se. Limba personajelor e într-adevăr desuetă, dar acest lucru ține de clișeul urmărit de autor; confuzia, existență unor, între limba personajelor și limbajul dramaturgului, se explică printr-o prea accentuată obiectivare a acestuia. De asemenea, printre reușitele textului, Leonida Teodorescu nota fabulația și evoluția corului — de la cotidian la simbolic, de la banal la dimensiunea tragică ce revelează timpul, îi dă un sens.

Pentru Radu F. Alexandru piesa discutată prezintă un grav viciu de construcție — inexistența termenilor conflictului. Desfășurarea acțiunii i se pare un „meci de box cu umbră“ în care pe ring se prezintă un singur participant. Situațiile nu sînt reprezentate ci aflate de lector, relateate într-un mod destul de banal. Prezența corului ar putea fi justificată dacă acesta ar conduce spre un punct luminos, spre revelarea unor sensuri, dar, așa cum este concepută în piesă, rămîne în aceeași sferă a cotidianului. Aceeași lipsă a termenului conflictului, aceeași „luptă cu inerția“, le-a remarcat și dramaturgul Al. Popescu în succintul său cuvînt.

După opinia lui Florin Tornea carențele textului nu țin de inexistența conflictului ci de nedeșăvîrșirea acestuia. Autorul propune, sugerează diferite direcții, pe care le abandonează însă pe parcurs. Tonul poetic al piesei ar invita la ideea unui teatru simbolic, dar nici aici nu se menține calea propusă. Avînd momente bine realizate, piesa este fracturată însă de lungimi, de inconsecvențe de idee și modalitate artistică.

Cristina Constantiniu